

NEWSLETTER MŠMT

Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace

Investice do vaší budoucnosti

úvodní slovo

Vážení přátelé,

letošní podzim pro nás bude především ve znamení realizace výzvy pro pražské veřejné vysoké školy a tzv. přístrojové výzvy, která je plánovaná na konec tohoto roku. V případě vyjednání výjimky pro uskutečnění výzvy pro pražské VŠ musím vyzdvihnout konstruktivní roli Evropské komise při posuzování návrhu MŠMT. V tomto čísle newsletteru se o obou připravovaných výzvách dozvíte více.

Považuji za nutné zdůraznit, že i přes politicky turbulentní dobu musí MŠMT jako řídicí orgán OP VaVpl naplňovat své jasně definované priority a strategické cíle, ze kterých by ani do budoucna nemělo ustupovat nebo slevovat. Ať už se jedná o dlouhodobou personální stabilitu týmu pracujícího na OP VaVpl nebo o udržení stávajícího tempa čerpání finančních prostředků z programu a jejich důslednou kontrolu. Zásadnější změny v dlouhodobě nastavených pravidlech realizace projektů financovaných ze strukturálních fondů, potažmo státního rozpočtu, by se neměly stát prostředkem politického boje.

Druhou stranou téže mince je ovšem také aktivita na straně vás – příjemců. Rok 2014 bude z pohledu OP VaVpl zcela zásadní pro naplnění pravidla »n+2«. Zjednodušeně řečeno to znamená, že pokud čerpání v rámci programu nedosáhne přesně vyčíslené výše, automaticky dojde ke zrušení finančního závazku ze strany EU – a operační program a tím i Česká republika – o takovéto prostředky nenávratně přijdou. Mohu vás ujistit, že jsme si velmi dobře vědomi nejen zpoždění projektů, ale i celé řady mnohdy objektivních důvodů, které k tomuto zpoždění vedou. Proto chci na tomto místě apelovat na všechny příjemce z OP VaVpl – nyní nastává okamžik, kdy již není příliš mnoho času váhat a je skutečně nutné čerpat! Kritickým datem je z tohoto pohledu září 2014 a realizace nebo dokonce uspořádání jakýchkoliv plánovaných výdajů bude přínosem k naplnění pravidla »n+2«. Pomůžete tak nám i svým projektům.

Nadále také neslevujeme z ambice větší a viditelnější propagace Operačního programu VaVpl směrem k široké veřejnosti. Proto v průběhu září a října proběhne v tištěných médiích inzertní kampaň s cílem více informovat veřejnost o smyslu a přínosech tohoto programu pro Českou republiku. Kampaní chceme také oslovit mladé vědecké pracovníky pro práci v regionálních vědeckovýzkumných centrech a v centrech excelence. V této souvislosti musím zmínit i aktuální rozjezd nových samostatných webových stránek OP VaVpl a náš velmi pozitivně hodnocený facebookový profil »Operační program Výzkum a vývoj pro inovace«, který je plný aktuálních informací a zajímavostí o dění v programu.

Vážení přátelé, přeji Vám inspirativní čtení.

Ing. Michal Zaorálek

náměstek ministra pro Řízení programů EU

Národní program udržitelnosti I (NPU I): Vyhlášena druhá veřejná soutěž

Program NPU I byl vytvořen jako nástroj finanční pomoci a motivace pro realizátory projektů nových evropských center excelence, regionálních a dalších typů výzkumných center budovaných v ČR v letech 2007–2013/15 za finanční spoluúčasti Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF). Hlavní činností, pro kterou byla tato Centra zřízena, je činnost v oblasti výzkumu a vývoje. Uvedené podmínky splňují projekty Center vybudovaných v rámci prioritních os 1 a 2 Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) a některé z projektů Center vybudovaných v rámci prioritní osy 3 Operačního programu Praha – Konkurenceschopnost (OP PK). Toto vládou schválené opatření vytváří novou příležitost na podporu udržitelnosti a pro další rozvoj úspěšných projektů Center. Období trvání programu NPU I je stanoveno na léta 2013–2020. Celkové výdaje programu NPU I z účelových prostředků státního rozpočtu jsou dle znění vládou schváleného programu plánovány v celkové výši 8 856 467 tis. Kč.

První veřejná soutěž NPU I byla vyhlášena v prosinci 2012. Z 20 hodnocených návrhů projektů jich bude podpořeno celkem sedmáct. Podrobné výsledky hodnocení a přehled podpořených projektů jsou uvedeny na adrese <http://www.msmt.cz/vyzkum/narodni-program-udrzitelnosti-i-1>. Finanční prostředky na podporu těchto projektů jsou v celkové výši 2 322 763 tis. Kč.

Dne 1. srpna 2013 byla vyhlášena druhá veřejná soutěž NPU I. Přihlásit se mohou uchazeči, jejichž Centra (PO 1 a 2 z OP VaVpI a PO 3 z OP PK) již byla ukončena nebo budou ukončena nejpozději k 30. září 2014. Návrhy projektů mohou uchazeči podávat do 15. října 2013. Podrobné informace o podmínkách druhé veřejné soutěže jsou rovněž zveřejněny na výše uvedené internetové adrese.

Více informací naleznete na webové adrese: <http://www.msmt.cz/vyzkum/narodni-program-udrzitelnosti-i-1>

Třetí veřejná soutěž NPU I bude vyhlášena v prvním pololetí 2014

Schválené projektové žádosti Výzvy 7.3 na podporu pre-seed aktivit

Celkem 36 projektových žádostí za více než 1,3 miliardy korun s komerčně nadějnými vědeckými inovacemi bylo doručeno na ministerstvo školství v rámci podpory pre-seed aktivit financovaných z OP VaVpI. Převis poptávky projektů byl tak více než dvojnásobný oproti nabízeným 600 milionům korun z evropských dotací. Z přijatých projektů jich odborná hodnotící komise vybrala dvaadvacet. Témata jednotlivých projektů zahrnují široké spektrum oblastí výzkumu. Jako příklady lze uvést Masarykovu univerzitu v Brně, která se zabývá aplikací nových biotechnologií pro medicínu, Ústav anorganické chemie AV ČR použitím nových kompozitních materiálů na bázi grafenu a oxidů nebo Technickou univerzitu v Liberci s projektem výzkumu aplikací nanomateriálů a progresivních technologií včetně nanovláknenných materiálů pro tkáňové inženýrství.

Projektové žádosti obsahovaly dohromady 224 subprojektů (tzv. individuálních aktivit). Mezi žadateli převažují veřejné vysoké školy – 12 škol podalo celkem 27 žádostí. Soukromé výzkumné organizace podaly 4 žádosti, veřejné výzkumné instituce (ústavy Akademie věd ČR) podaly 3 žádosti a fakultní nemocnice podaly 2 žádosti.

Jednotlivé žádosti byly hodnoceny třemi externími experty a Výběrová komise ministerstva školství následně akceptovala doporučení Panelu expertů financovat 22 projektů obsahujících 114 individuálních aktivit s upraveným celkovým finančním objemem 599 268 529 Kč. »Výsledná úspěšnost 61 % ukazuje, že objem eurodotací byl zvolen přiměřeně, tj. byly vybrány jen opravdu kvalitní výsledky vhodné pro následnou komercializaci,« shrnuje hodnotící proces garant pre-seed výzev na MŠMT Jan Polecha.

Priorita aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací	Podaných žádostí	Schválených žádostí	Úspěšnost v %
Molekulární biologie a biotechnologie	11	8	73
Konkurenceschopné strojírenství	6	5	83
Materiálový výzkum	6	5	83
Biologické a ekologické aspekty udržitelného rozvoje	4	0	0
Bezpečnost a obrana	3	2	67
Informační společnost	3	2	67
Energetické zdroje	3	2	67
Celkem	36	22	61

Seznam schválených projektů naleznete na:

<http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/vysledky-hodnoceni-vyzvy-c-7-3-na-podporu-pre-seed-aktivit>

téma

Výzvy připravované na podzim 2013

- **Výzva 3.4 – Podpora infrastruktury pro výuku spojenou s výzkumem**
- **Výzva 2.1 – Posílení výzkumných kapacit vědeckovýzkumných center**

Výzva 3.4 – Podpora infrastruktury pro výuku spojenou s výzkumem (Výzva pro pražské veřejné vysoké školy)

V dubnovém čísle newsletteru OP VaVpl byla uvedena aktualita týkající se vyjednávání Řídicího orgánu OP VaVpl s Evropskou komisí o možnosti umožnit i pražským veřejným vysokým školám (pražské VVŠ) získat finanční prostředky na rozvoj a modernizaci jejich infrastruktury. Jednání s EK byla úspěšná a nyní podniká ŘO OP VaVpl další procesní kroky tak, aby bylo možné příslušnou výzvu vyhlásit v co nejkratším termínu.

Hlavním argumentem podpořeným statistickými výpočty, který posílil vyjednávací pozici ČR, bylo postavení pražských VVŠ v systému poskytování vzdělávání. Ačkoliv území hlavního města Prahy nespádá do regionů Konvergence, je Praha vzdělávacím centrem nadregionálního významu s přínosem pro celou Českou republiku. Dle statistik MŠMT studuje 33,8 % vysokoškolských studentů na pražských VVŠ, přestože v hlavním městě žije pouze 11,8 % obyvatel ČR. Podpora těchto škol tedy zcela jistě povede k pozitivním dopadům i na ostatní regiony na území ČR. Jedná se nejen o významný počet kvalitně připravených absolventů, kteří budou bezesporu přínosem pro tyto regiony, ale i o přenos nových technologií a znalostí formou spolupráce s podniky v regionech Konvergence.

Prostřednictvím plánované výzvy s názvem Podpora infrastruktury pro výuku spojenou s výzkumem bude umožněna podpora projektů jak se stavebními, tak i s nestavebními investicemi, a to především v oblasti přístrojového a strojevého vybavení.

Foto list.cz

Pro tuto výzvu je připraven objem finančních prostředků ve výši 2 mld. Kč. Významnou změnou oproti předchozím výzvám v rámci prioritní osy 4 je výsledná výše podpory OP VaVpl, která byla stanovena na 68 % ze způsobilých výdajů projektu. Tato hodnota odráží výsledek kalkulace výše dopadu budoucích realizovaných projektů na regiony Konvergence. Zbývajících 32 % nákladů projektů bude kryto z jiných zdrojů, přičemž snahou MŠMT je vyjit budoucím příjemcům dotace maximálně vstříc a zajistit financování předemných 32 % nákladů projektů ze státního rozpočtu. Jednání v tomto duchu stále probíhají.

Vzhledem k faktu, že všechny projekty musejí být ukončeny nejpozději do konce roku 2015, je výrazně zkrácen časový harmonogram výzvy. Významnou roli proto bude hrát jak připravenost pražských VVŠ, tak zvýšené úsilí Řídicího orgánu ve všech fázích přípravy výzvy i její realizace.

Vyhlášení výzvy se předpokládá na konci měsíce září. Přesný termín vyhlášení výzvy bude mimo jiné záviset na termínu schválení výzvy Monitorovacím výborem OP VaVpl.

Výzva 2.1 – Posílení výzkumných kapacit vědeckovýzkumných center

Jedním z hlavních problémů dalšího rozvoje tradičních vědecko-výzkumných institucí i nově budovaných výzkumných center v rámci OP VaVpl v České republice je nedostatek špičkových vedoucích výzkumných pracovníků.

Jedná se o vědce s vysokým výzkumným potenciálem a manažerskými zkušenostmi získanými během dlouhodobé praxe v zahraničí. Příchod nových klíčových vědeckých pracovníků s takovými zkušenostmi a kvalitami do výzkumných center v České republice by mohl výrazně posílit rozvoj a konkurenceschopnost stávajících vědeckovýzkumných infrastruktur minimálně v kontextu Evropy. Synergicky je možné očekávat i rozvoj mezinárodní spolupráce se špičkovými světovými pracovišti a posilování strategických partnerství.

Z těchto důvodů Řídicí orgán OP VaVpl připra-

vil Výzvu 2.1 na podporu posílení výzkumných kapacit vědeckovýzkumných center s cílem vytvořit, a materiálně a technicky vybavit, **nové výzkumné týmy** (max. 15 členů), které pod vedením **klíčových špičkových zahraničních vědeckých pracovníků** dokážou zvýšit výzkumný výkon VaV center směrem k atraktivním směřům výzkumu a vývoje a propojit je s mezinárodním prostředím.

Podpora pak bude směřována do projektů **základního orientovaného výzkumu**, tj. do projektů základního výzkumu majících potenciál podpořit aplikované výsledky v širším časovém horizontu. Projekty nesmí mít ekonomický charakter a mohou být řešeny pouze v rámci nehošpodářských činností příjemce podpory. Celková doba řešení projektu se předpokládá 6,5 až 7 let, z toho doba realizace se předpokládá 1,5 až 2 roky (do konce roku 2015) za níž následuje pětileté období udržitelnosti projektu

(do konce roku 2020). Příjemce podpory musí mít navíc nejpozději do 1. 7. 2015 vybudovanou infrastrukturní základnu ve způsobilém regionu (tzn. mimo hl. město Prahu).

Výše podpory na jeden projekt je plánována v rozmezí 20–100 mil. Kč na maximálně 2 roky. Podpora půjde především na proplacení mzdových nákladů na klíčového vědeckého pracovníka a jeho tým, nákladů na pořízení relevantního přístrojového, laboratorního a informačního vybavení pro výzkum a technologický rozvoj za účelem realizace nového výzkumného zámeru, nebo na náklady na mezinárodní spolupráci. V případě schválení financování projektu mohou být způsobilé náklady spojené s realizací projektu uznány od 1. ledna 2014.

Vyhlášení této výzvy Řídicí orgán předpokládá v říjnu 2013 a ukončení příjmu žádostí v lednu 2014.

Průběžná evaluace projektů podpořených v rámci prioritních os 1 a 2 OP VaVpl

Rídicí orgán OP VaVpl ve snaze napomoci co nejvíce úspěšné realizaci projektů podpořených v prioritních osách 1 a 2 vypracoval model průběžné evaluace těchto projektů, jehož testovací fáze byla zahájena v roce 2012. Po nutných úpravách metodiky a doladění celého procesu v současné době probíhají evaluace primárně těch projektů, které mají stanoven konec realizační fáze k 31. 12. 2013.

Obecně je evaluace projektů OP VaVpl složena ze tří částí. V první části je hodnocen současný stav realizace projektu. Druhá část je soustředěna na implementaci projektu s ohledem na dosažení plánovaných cílů a jeho udržitelnost. Poslední část představuje doporučení odborných hodnotitelů ohledně budoucích kroků jak pro příjemce podpory, tak pro ŘO. Pro potřeby evaluace projektů OP VaVpl byl zvolen model průběžné evaluace s výrazně zastoupeným prvkem metody peer review. Zvolená metoda evaluace propojuje informace o naplňování výkonnostních parametrů Operačního programu (poskytované odborným hodnotitelům Řídicím orgánem) s mnohaletými zkušenostmi, kterými disponují odborní hodnotitelé v oblasti evaluace VaV projektů. Takové propojení umožňuje soustředit odborné znalosti a zkušenosti hodnotitelů na ty aspekty projektů podpořených v rámci Prioritních os 1 a 2, které jsou klíčové pro posouzení míry naplňování vytyčených cílů.

Jedním z projektů, u kterých byl proces evaluace již ukončen, je »Regionální VaV centrum pro nízkonákladové plazmové a nanotechnologické povrchové úpravy« – CEPLANT, realizovaný Masarykovou univerzitou v Brně. **Zakladatel a ředitel projektu CEPLANT, prof. Mirko Černák** byl požádán, aby ve stručnosti odpověděl na několik otázek vztahujících se k procesu Průběžné evaluace projektů podpořených v rámci PO 1 a 2 OP VaVpl:

- **Jaký byl Váš první dojem z procesu Průběžné evaluace, po tom, co Vám byl představen? Vnímali jste jej jako možný přínos nebo další zbytečnou administrativní zátěž?**

Průběžná evaluace byla rozhodně přínosem, protože nám umožnila získat nezávislý názor na kvalitu naší práce i možné směřování našeho projektu v blízké budoucnosti.

- **Jakým způsobem jste přistoupili k první fázi procesu – tvorbě tzv. Sebehodnotící zprávy? Kolik lidí se podílelo na zpracování tohoto výchozího dokumentu? Identifikovali jste nějaké vedlejší pozitivní efekty související se zpracováním této zprávy?**

Sebehodnotící zprávu musel vypracovat každý účastník řešení projektu, tj. asi 30 osob. Pozitivním důsledkem bylo, že si řešitelé projektu opět připomněli odlišnost požadavků na jejich práci v porovnání s požadavky na »standardní« akademické pracovníky na VŠ.

- **Jak byla napříč centrem vnímána hlavní část procesu – evaluač-**

ní návštěva externích odborníků v prostorách centra a související realizovaná interview? Jaký pocit jste Vy, osobně, měl ze setkání s nezávislými experty?

Jednoznačně pozitivní.

- **Jak vnímáte evaluaci nyní, po faktické realizaci procesu v prostředí centra? Máte pocit, že byla Průběžná evaluace centra Ceplant skutečně realizována tak, jak Vám byla prezentována – tedy jako určitá »forma nezávislé supervize« při nastavování (resp. stabilizaci) systémů řízení centra? Celý proces byl deklarován jako otevřený vůči příjemci dotace – vnímali jste jej tak? Využívali jste možnosti do procesu vstupovat?**

Jak jsem už uvedl výše, evaluace byla užitečná a v podstatě proběhla tak, jak jsme očekávali. Do procesu evaluace jsme vstupovali – i když převážně řešením spíše formálních náležitostí.

- **Poskytla Vám evaluace konkrétní poznatky, které jsou přínosem pro realizaci projektu? Můžete shrnout případné pozitivní efekty generované aplikací doporučení evaluátorů?**

1. Potřeba větší »internacionalizace« našich aktivit, především zapojením našeho Centra do mezinárodních sítí a přípravy mezinárodních projektů. Je to částečně v protikladu s původním požadavkem na spolupráci hlavně s regionálními průmyslovými partnery. Tento poznatek se už odrazil v našich aktivitách a částečně i v reálných výsledcích.
2. Poznatek o potřebě lepší komercializace našich výsledků. Snažíme se zlepšit naši práci a aktivity v tomto směru.

Aktuální situace připravovaného Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)

V úvodu je třeba zmínit, že Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy bylo na základě usnesení vlády č. 867 z dne 28. listopadu 2012 pověřeno přípravou Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV). Cílem tohoto programu je urychlit strukturální posun České republiky směrem ke znalostní ekonomice poháněné kvalitním lidským kapitálem prostřednictvím investic do rozvoje základů znalostní ekonomiky. Vizí je znalostní ekonomika založená na:

- Zvýšení kvality vzdělávání a lidských zdrojů,
- Zvýšení produkce kvalitních výsledků výzkumu a jejich transformace do inovací a konkurenční výhody českých firem,

téma

► Využití regionálních konkurenčních výhod prostřednictvím tzv. inteligentní specializace.

Aktuální verze OP VVV ze dne 30. června 2013 obsahuje celkem 5 prioritních os zaměřujících se na posílení kapacit pro kvalitní výzkum, rozvoj podmínek pro využití výzkumu jako zdroje dlouhodobé konkurenční výhody, rozvoj vysokých škol, podporu celoživotního učení a rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělání a na Technickou pomoc. Financování navržených aktivit

se předpokládá z Evropského sociálního fondu (ESF) a Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF).

Ve dnech 23. a 24. května 2013 se konal první neformální dialog mezi zástupci ČR a Evropské komise (EK) k přípravě mj. i budoucích programů, na kterém byl zástupci ministerstva školství Evropské komisi představen návrh OP VVV. I přes to, že Evropská komise pozitivně hodnotila prezentaci programu, upozornila na některé oblasti, které je nutné dále řešit. Jedná se např.

o jasné vymezení hraničních oblastí mezi jednotlivými programy, nemožnost využití křížového financování u multifondového operačního programu atd. V současné době ministerstvo dle stanoveného harmonogramu intenzivně pracuje na přípravě další verze OP VVV akcentující také výše uvedené připomínky, která bude k dispozici na konci září. Na podzim také očekáváme zahájení vyjednávání s EK, které by mělo vyústit v jeho schválení v průběhu roku 2014.

seriál

Ukončování projektů z OP VaVpl odstartovalo

Řídicí orgán OP VaVpl v nové verzi Příručky pro příjemce upřesnil, jak bude probíhat proces ukončování projektů realizovaných z podpory OP Výzkum a vývoj pro inovace. Vedle vyhotovení a předání závěrečných monitorovacích zpráv čekají příjemce také další důležité povinnosti. »Zejména je důležité posoudit míru skutečně dosaženého věcného pokroku u těchto projektů a také zodpovědět otázku, jak dále naložit s projekty, kterým se v době realizace nepodaří zcela naplnit některý z monitorovacích indikátorů,« říká ředitel odboru řízení OP VaVpl Jan Radoš.

Příjemci podle platné metodiky OP VaVpl při ukončování projektů a vyhotovování závěrečných monitorovacích zpráv dokládají Řídicímu orgánu také své hodnocení věcného pokroku projektu z hlediska naplnění stanovených cílů, efektivity využití infrastruktury, jejíž pořízení bylo spolufinancováno z prostředků EU, kvality systému řízení rizik, apod. Rozsah dokladovaných informací se liší podle prioritních os – náročnější projekty předkládané v prioritních osách 1 a 2 mají předepsáno náročnější sebe-

hodnocení, na které navazuje hodnocení v působnosti ŘO. Méně náročný je naopak postup hodnocení u projektů v prioritní ose 4. Projekty, u nichž informace poskytnuté příjemcem nepostačují k spolehlivému vyhodnocení věcného pokroku, mohou být také vyzvány k účasti na schůzce se zástupci Řídicího orgánu a k podání odpovědi na jeho otázky. »Vyhodnocení věcného pokroku u jednotlivých projektů je pro nás důležité, neboť nám umožňuje získat cennou zpětnou vazbu o skutečných přínosech poskytnuté podpory. Předpokládáme, že hodnocení využijeme jako vstupní informaci i v dalších návazných programech podpory,« dodává Jan Radoš.

Schůzka příjemce a zástupců Řídicího orgánu proběhne též u projektů, které nedosáhly závazných hodnot u některého z monitorovacích indikátorů. MŠMT navíc v současné době připravuje aktualizaci vzoru Rozhodnutí, která má umožnit při nedodržení předepsaných hodnot monitorovacích indikátorů sankcionovat příjemce dotace v režimu snížených odvodů za porušení rozpočtové kázně.

aktualita

Podzimní tisková kampaň k propagaci OP VaVpl

V období od 2. září do 4. listopadu proběhne v nečtenějších českých denících a týdenících inzertní kampaň na podporu propagace Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Cílem kampaně je informovat o smyslu a přínosech OP VaVpl pro kvalitnější život v České republice, informovat o realizovaných a pokročilých projektech OP VaVpl a také oslovit mladé vědecké pracovníky pro práci v regionálních vědeckovýzkumných centrech a centrech excelence. Kampaň bude realizována formou klasické grafické inzertní (od celostránkového formátu až po 1/8 strany), advertorialů a také inzertních vkladů.

Nový web OP VaVpl bude spuštěn v září

Na začátku září budou spuštěny nové oficiální plnohodnotné webové stránky Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Doposud jste mohli informace o OP VaVpl čerpat z webu MŠMT, ale od září 2013 bude komplexní informační servis týkající se OP VaVpl k dispozici na adrese: www.opvavpl.cz. Přístup na tyto stránky bude možný také skrze stávající stránky ministerstva školství (www.msmt.cz).

Kontakty:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Sekce řízení Operačního programu
Výzkum a vývoj pro inovace

Kontaktní adresa:

Budova CORSO II A, Křižíkova 34/148, 186 00 Praha 8

Doručovací adresa:

Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

e-mail: opvvyzkum@msmt.cz

www.msmt.cz